

□ □ □ □ □ Beniadem gittiği yoldan emin olmak istediği zaman, kendinden önce yaşamış kendi cinsinden can-
yapıp etliklerine bakarak lıların
yol alma mecburiyetini duyar.
Böyle yapmak isteği hem güvenir
li hem meşru addedilir oluşundandır. Güvenilirdir, çünkü daha önce
denenmiş ve iyi netice alınmıştır.
Şayet kötü bir sonla sonlanmış ise
vazgeçilir. Meşrudur, çünkü yapı
lagelen bir süreklilik arzeder, de-
vamlı işlem halinde olduğu için
kimse garipsemez, acabalarla kar-
şılanmaz, nereden çıktı sorusu gün-
deme gelmez. Aslında ırsi olarak
da böyleyiz, fert fert geldiğimiz;
soyumuz da belli. Toplum olarak
geldiğimiz yer de belli. İnanç ola-
rak da geldiğimiz yer belli. Biz İb
rahimiyiz. Yani İslâm, atamız
Adem'den beri devam edegelen bir
inanç bütününü oluşturur.

Tarih denilen şey de tüm geçmi-şimizi bize belgeler, nasıl bir yer-den geldiğimizi, insanlık tarihi
bo-
Ade-
fotoğraf gibi çe-
bize sunar. Allah tarafın-dan görevlendirilen Elçiler hariç
her beniadem bir öncekinin izini takip eder ve üzerine bazen bazı
şeyleri bazı şartlarla bazı ilaveler
yapabilir. Bu yönüyle topluma yön
vermeye niyetli olan veya olup bi-
tenleri anlamaya çabalayan her fert tarihe bakmak zorundadır. Öyle de
olmuştur.

Tarih bize kimliğimizi hatırlatır, nerede durduğumuzu, nasıl durduğumuzu, gösterir. Hem kültür
ola-
böyle-
rak böyledir, hem teknik olarak böyledir, hem siyaset olarak
dir.

Teknik olarak böyledir: Çünkü teknik gelişmeler bizden önceki beniademin yaptıkları üzerine bina edilegelmiş icatlardır. En mucit-ler bile bir önceki icatlar üzerine icatları nı bina etmeye mecburdur- lar aksi ise boşuna çaba olur. Yok- tan var etme Allah'a has birşey dir. O iddiada bulunmak inşam in- sanlıktan çıkartır, uluhiyet iddia eden taği olur. Tağutlar beşerdir ama insanlıktan nasipleri yoktur. Düşünce dünyamız bile gördükle- rimizle okuduklarımızla herhangi bir yolla edindiklerimizle şekille- nir. Düşünce dünyamız bir bakıma kıyas dünyasıdır, gördüklerimizle yola çıkarak bir yerlere varabiliriz ancak. Duyulmamış görülmemiş birşeyler peşinde deliler bile koşa maz. Tüm teknik gelişmeler, neti- cede bir yere akar orada toplanır orada şekillenir orada herhangi bir icada vesile veya yardımcı olur. Bu yönüyle adına pozitif denilen bilimler hem hedef itibarıyla hem organize itibarıyla birbirine yar- dımcı olurlar yekdiğerini besler. Aynı zamanda birbirinin devamı- dırlar da. Süreklilik arzederler, geçmişlerine sıkı sıkıya bağlı ol- mak zorundadırlar. Onun için her bilim dalı kendi geçmiş tarihini bilmek ve geliştirmek zorundadır ve öyle de olagelmiştir. Geçmiş kimyayı bilmeden yeni bir kimye vi madde icat etmeye yeltenmek acaba nasıl bir sonuç doğurur? Ay- rıca kimya veya fizik bilimiyle uğraşan biri deney metodunu in- kar ederek veya onu statik bula-

rak gramer veya mantık usulüyle bir yol izlemeye kalkışsa sonunda nereye varacak? Yahut hukuk me-toduyla yeni bir patlayıcı icad et-meye kalkışsa ve bunu da mantıki olarak hiç bir boşluğunu da bırak masa eline o adamın nasıl bir me-ta geçecek beniademe nasıl bir kıy-metli hediye bırakmış olacak? Biri-leri pozitif bilim dallarından her-hangi birinde başarılı olmak isti-yorsa tabii olarak o dalı iyi bil-mek, o dalın geçmişine bakmak zorundadır.

Kültür olarak geçmiş bizi ihata etmiştir: Çünkü geçmişten kurtula-rak, onu yok sayarak, hiç yaşan- yerlere yerlere ulaşmak namümkündür. Ama gittiği yeri pek önemsemeyen varsın nereye gidersem gideyim, sonucu kimin işine yararsa yarasın diyen varsa o başka, böyleleri istediğini yapma hakkına sahipler biraz da mazurlar. Ekin (kültür)in tarihi seyrini bil-meden, ona ulaşmadan, dayanakla-rını bilmeden yeni bir şey söyle-mek yahut toplumun kültürel yapı-sına katkıda bulunacağını iddia et-mek yanlıştır. Çünkü toplumları ayakta tutan onların bir nevi ruhla-rını oluşturan geçmiş kültürleridir. Herhangi bir şekilde topluma yö-nelmek isteyen -bu ister toplumu değiştirmek için olsun ister anla-mak için olsun isterse bozmak için olsun- herkes toplumun değer yar-gılarını bilmeye mecburdur. Aksi halde çok şey yaptığını sanabilir ve fakat netice olumsuz olur. Onun için toplumsal kaideler uyulması gereken formüllerdir. Bunlar yok sayılarak bir yere varılamaz. Bu kimya formülünü inkar ederek yep-yeni bir patlayıcı türü icad etme ameliyesine girişmek gibidir. Birşeyler elde edilir fakat o patlayıcı ya yapanın elinde veya evinde pat-lar ve facia doğurur. Geçmiş harsı ve nesli muhafaza etmeden faali-yatta bulunmak zalimlerin tahri-batına yakın tahribat yapmaya bil-meden vesile olma tehlikesi de var-dır.

Geçmiş kültür bize miras olarak kalmıştır, bu mirası harcamak veya kullanmak bize aittir.

Tevarü

sen gelen mirası daha

iyiye doğru götürmek, üzerine yeni şeyler bina

etmek, geliştirmek, güzelleştirmek,

hantallığını gidermek, aslını boz-madan çağımızın ihtiyaçlarına ce-vap verir hale getirmek bize dü-şer. Kavimleri ve ümmetleri tanı-madan onları hayırlı yola iletmek

mümkün olmadığını tarih bize gös-

teriyor. Ajanlar bile faaliyet yü-rüttükleri yerlerin yöresel gelenek, dil, dinlerini araştırır, öğrenir.

Bununla kalmaz onlara tabi olur, yerli halk gibi yaşar sonra da yap-mak istediğini yapar. Kur'an tefsiri-rinde eski cahiliye Arap şiirinin katkısı olmuştur. Kur'an kelime-lerini anlamak için cahili dile

baş-vurulmuştur. Peki Müslüman olan, Allah'a ve ahirete inanan, ölüme, dirilmeye, hesaba,

cennete, cehen-neme inanan, her yaptığının kendi-sini cennet veya cehennem götü-receğini

hesaplayan, bizden önce yaşamış olan, bizim derdimizle

hemdert olan ve neticede bazı mey-

veler bırakarak ahirete göçen in-sanların, selefimizin hiç mi değeri yoktur. Biz bunlardan nasıl

bigane kalırız?

Toplumunu yönlendirmeye niyet etmiş tüm insanlar önce o toplu-mu tanımak zorundadır, toplum ta-nınmadan istekleri, zaafı, meziyetleri bilinmeden toplum hakkın-da ahkam kesme ve toplum adına söz söyleme hakkını elinde bulundur-ma mustağriplerin işidir. Toplu-ma, toplumun harsına, esatine, folklorüne, ananesine, tarihine ya-bancı kalarak onları değiştirilmesi gereken bir meta veya bir fabrika malı gibi görme ittihatçılık mantı-ğdır. Bu mantığı biz Müslümanlar devralamayız. İttihadın varisleri halka tepeden bakan müstağrip, Kemalist, halkçı, sosyalist, züppe zümrelerdir. Bu çok ucuz, tama-men kitabi sol söylem maalesef Müslümanlara da sirayet etmiş bu-lunmaktadır.

Toplumun iyiye doğru düzeltil-mesi, ıslah edilmesi, sapkınlıkların önlenmesi, bid'at ve hurafelerden arındırılması tabii ki gereklidir. Ama önce inandıklarımızla, peşin-de olduklarımızla içinde yaşadığı-mız ve ıslahı için çalıştığımız toplu-mun değer yargılarını gerçekçi bir şekilde kıyaslamak gerekir. Bi-rileri bunları süregelen din anla-yışının kabulü veya geleneklerin muhafazası gibi anlarsa yanlış an-lamış olur. Savaşta bile düşmanı net tanımak gereği vardır. Yoksa kitleyi aynen kabul etmek, değer yargılarını değiştirmeden olduğu gibi muhafaza etmek, dinini ciddi-ye alan bir Müslümanın kabulle-neceği şeyler değildir. Çünkü toplu-m İslâmi değerler açısından te-fessüh etmiş bir güruh haline gel-miştir.

Yukarıda sayılan nedenlerden ötürü tarihe, resmi olmayan tarihe yönelmemiz, ümmet olarak, üze-rinde yaşadığımız ülke olarak nere-lerde hatalar yapılmış, nerelerde isabet edilmiş bilmemiz gerekir. Eğer bir dönüşüm sağlanacaksa oralardan bazı ip uçları aranıp bu-lunma

gereği ön plandadır. Bunun için tozlu tarih raflarına müracaat etmek, sonra tarihten, orada olup bitenlerden birşeyler kapmak gere-ğine inanıyorum. Geçmişin tecrü-belerinden müstağni olacak kadar kendimden emin olmadığım için tozlu raflara müracaat ediyorum. Birilerinin tecrübeye, geçmiş tec-rübeye ihtiyacı yoksa yapıp ettiklerinden çok emin ise istediği gibi hareket edebilir, geçmişe dönüp bakma ihtiyacını duymayabilir. Ama sonunda bir yerlere toslarsa o zaman dönüp tarihe bakmak ister ve fakat iş işten geçmiş olur.

Şeklen ve zihnen uymamız gere-ken rehberlerimiz geçmişte yaşa-mışlardır ve biz onlara uymakla mükellefiz. Seleflerimizin yapıp ettiklerini, çevrelerini, içinde bu-lundukları ortamı bilmeden onların yaptıklarına yeni bir şey ilave et-mek çok çok zordur. Gittikleri yol, takip ettikleri metod bilinirse bu-nun üzerine yeni şeyler bina etmek mümkündür. Yepyeni, hiç olma-mış şeyler peşinde koşmak bizi yanlış yola sürüklemesinden endi-şe duymamız lâzım.

Siyasi olarak geçmiş bizi çepe-çevre kuşatmıştır. Allah Rasulü'nün (sav) bi'setinden bugüne takip edilegelen bir siyasi seyir çizgimiz vardır. Bunun kabul edi-lebilir ve reddedilebilir yönleri ol-makla beraber bundan bigane kala-mayız. Yok sayıyor görünsek bile tavır ve akıl yürütmelerimizle ben-zer yolu izlediğimiz rahatlıkla söy-lenebilir. Sadece bizim için geçer-li olan bir kural değildir bu. Kâfir, müfsid, mülhid, laik, Alevi vs. için de geçerlidir. TC inkâr ettiği, dü-şünce ve anlayış olarak reddetti-ği, hakaret ettiği bugün bile geri kalmışlığının müsebbibi gördüğü Osmanlı'dan ne kadar kurtulabil-miştir. Siyasi ve yapısal işleyişin-de Osmanlı'nın hâlâ izlerini taşı-makta daha doğrusu izini takip et-mektedir. İran İslâm Cumhuriyeti'nin Pers geleneğini ne kadar terk ettiği sorulabilir. Türklerin Şa-manlıktan ne kadar kurtulduğu gündeme alınabilir. Toplumlar iliklerine işlemiş bir nevi karak-terleri haline gelmiş işleyiş ve ta-vırları kolay kolay bırakamazlar. Sayılan şeyler ideal şeylerdir diye zikredilmiyor, bunlar vakıalardır. İnkâr etmekle bir yere varılamaz. Ve onları ortadan da kaldırama-yız. Öyleyse varlıklarını kabul edip iyiye doğru düzeltme yoluna git-meliyiz.

Siyasi tavır alışımızda gerek kurumlar gerek devlet yapısı açısın-dan kendimizi bugüne kadar tarih sahnesinde İslâmi hüküm sürenle-rin üstünde ve ötesinde bir yere oturarak varlığımızı ispata kal-karsak modern devlet yapısının tu-zağına düşmüş olacağız. Bugünkü Suud rejiminin Vahhabi anlayışı-nın gelip dayandığı nokta bu vehimin sonucudur. Yani önceki siya-si İslâmi anlayışların dışına çıkma saplantısı. İran'ın ulus devlete dö-nüşme emareleri göstermesi de Şii devlet geleneğinin az olması ve Sünni devlet geleneği Şia'yı tatmin etmemesi de nedenleri arasında-dır. İslâm'ın hilafet anlayışını dar ve bu yüzyılda uygulanmasını mümkün görmeyenler ya ulus dev-lete razı olma mecburiyetinde ka-lırlar veya siyasi parti anlayışları-nın muhalif cephesini İslâmi ka-

bul etme gibi bir garipliğe düşerler.

Halbuki siyasi tarihimiz bize yeter derecede örneklik teşkil etmekte-dir. Bugüne kadar kimsenin aklına getirmediği, üzerinde düşünmedi-ği siyasi model sunma, tıkanan be-şeri sistemlerin kendi iç arayışları-dır. Beşer aklının ürünü olan idari mekanizmaların işleyişinin tıkan-ması aslında Müslümanlara ufuk açması gerekirken onların içine düştüğü açmazı İslâm'ın da açmazıymış gibi kabullenip reçeteler üretme psikozundan kurtulmaları lâzım. Modern dünyanın açmazla-rını onu bu hale getiren uluslararası istikbar çözmek durumundadır. Aynı gezegende ve aynı çağda ya-şıyor olmamız problemlerimizin tıpatıp aynı olduğunu göstermez. Çünkü biz Müslümanların dünya-ya, insanlara, eşyaya bakışımız ile kâfirlerinki farklıdır. Aklımız fark-lı çalışmalıdır.

Dünya sisteminin açmazlarını onlar adına açmaya yeltenmek, bu-nun için dini referanslar bulmaya çalışmak, kâfirlerle aramızda hiçbirşey olmamış ve yokmuş varsay-mak, dünyaya bakamamaktır. Olup bitenlere iyice bakanlar modern dünyanın gelip dayandığı nokta-nın insanlığın hayrına olmadığını da görürler. Dünya sisteminin çif-te standardını şu anda yaşıyoruz.

Bosna, Çeçenistan, Filistin, Tür-kiye bunların Müslümanlar için nasıl bir hayat hakkı öngördükleri-nin belgesidir. Türkiye içinde ge-lişen olaylar da mustağriplerin bi-ze nasıl baktıklarını açığa çıkar-maktadır. Başbağlar, Gaziosman-paşa, Aziz Nesin olayı, başörtüsü vs. yeteri kadar bize örneklik teş-kil etmektedir. Müslümanlardan dünya sisteminin ve Türkiye'deki temsilcisinin yapıp ettiklerini gör-mek istemeyenler adı geçen olay-lara bakmıyorlar veya baktıklarını anlamıyorlar. Çünkü anlamak işle-rine gelmiyor veya anlarırsa iş-leri kesatlaşıyor.

Türkiye coğrafyasında beraber yaşama adına Allah ve Rasulü'nün hoş göremeyeceği hoşgörüyü gös-termek adına, tiraj kaygısı taşımak adına, oy avlamak adına, karşı ta-rafta itibar kazanmak adına siyasi model üretme ne kadar İslâmi ola-bilir? Tevhid akidesine ters düşen tüm siyasi varsayımlar İslâm'ın ruhuna aykırıdır ve İslâmilik dam-gası taşıyamaz. Açılan bu siyasi tu zağa ilişkileri geniş yelpaze arze denler rahatlıkla düşüyor. Bir yer-de karşı tarafın (tanrıtanımaz, Ke malist, laik, Alevi...) da reklamı ya-pılıyor. Tarafeyn hem birbirlerini reklam ediyorlar hem herkes ken-di kesiminin kredisini itibara, şöh-rete dönüştürüyor.

Aklı erdiğine inanılanlar da bu ortamı besleyen, hoş göstermeye çalışan teoriler üretiyorlar. Allah'a inanıp inanmama, şirke bulaşıp bu-laşmama, salih amel işleyip işleme-me, adil davranıp davranmama ikinci plana itiliyor, görmezlikten geliniyor. İslâm'ın namaz, oruç gi-bi taabbudi emirleriyle yönetim bi-çimi, kurumların işleyişi gibi ka-musal emirleri birbirinden kopuk hatta birbirine aykırı olabileceğini İslâmi kabul etme yanlışlığı yaşa-nıyor. Namazı emreden Allah'tır,

uygulama biçimini, şeklini, kalı-bını bize gösteren Efendimiz (sav)'dir. Adil davranmamızı em-reden Allah'tır. Nasıl adil davrana-cağımızı, hangi şekilde hareket edersek adil olacağımızı örnekle-riyle gösteren yine Efendimiz (sav)'dir. Çünkü o uyulması gere-ken biricik örnektir. Namazda ön- der kabul edip idari sistemde önder kabul etmeme dinin bir kısmını ketmetme anlamına gelir. Siyasi açmazımızın temelinde bu ayırım yatmaktadır. Eğer Efendimizi (sav) siyasi önder kabul etmez isek çağın siyasi sistemlerden birine söz gelimi Demokrasi'ye İslâmi kılıf geçi-rerek sahiplenebiliriz. Seçimi bey'at, istişareyi meclis kabul etme hastalığına kapılabiliriz. Üstelik bunu hem gelenek adına -İslâmi gelenek adına- hem ıslah ve daha İslâmîlik adına da yapabiliriz. Efendimizi (sav) takip etmeye ça-lırsak namaz, hac, oruç gibi iba-detlerde takındığımız tavın takınabilirsek siyasi tavır alışımızda referans kaynağımızı Kitap ve Rasul-i Zîşan'ın sünnetini yeterli ve zaruri görürsek rahatlarız. Çünkü İslâmî naslar bizim için hem ge-reklidir hem yeterlidir.

Tarihe, geçmiş mirasa karşı ser-best davrananlar aslında sünnete yeteri derecede ehemmiyet verme-sini bilemeyenlerdir. Çünkü sünnet -Kur'an'ın kendisi de- tarihten bize tevarüsen gelmiştir. Sünnet hakkındaki mutaalar Kur'an için de geçerlidir yani Kur'an'ı da sün-neti de bize insanlar ulaştırmışlar-dır. Bize ne Kur'an indirildi ne Kur'an Allah Rasulü'ne (sav) iner-ken yanında idik. Sünneti bize nak- ledenler Kur'an'ı da nakledenler-dir. Sünnet ikinci teşrii kaynağı-mızdır. Peygamber'e imanın ne de-mek olduğunu iyice düşünmek lâ-zım gelir. "Peygamber geldi, Kur'an'ı tebliğ etti, iyi bir insan idi" demek Peygamber'e iman de-ğildir. Böylesi bir inanç insanı Müslüman kılıp kılmadığını da iyi düşünmek lâzım. Müsteşrikler de Muhammed'in (sav) iyi bir insan olduğunu söylerler. Hatta bazı Müslümanlar müşriklerin (müs-teşriklerin) peygamberi öven bu laflarına aldanarak onların Müslü-man olduklarını sanırlar. Allah ile Peygamber arasını açmanın kâfir-lik alameti olduğunu Kur'an bize bildirmektedir. Kur'an'ı iyice oku-yan ve üzerinde düşünen herkes Allah'ın peygambere teşrii hakkı tanıdığını görür. Eğer şartlanma-mış, Peygamberi kendi seviyesine indirme ön kabulü yok ise. Allah'ın Peygamber'e tanıdığı hakkı ona çok görmek kimsenin ne yetkisi dahilindedir ne de gücü.

Sünneti kaynak saymama modernistliktir. Siyasi olarak ulusla-rarası sistem entegre olanlarla, jeokültürel yapıyı savunan yerelliği İslâm'la bağdaştırma eğilimini gös-terenlerle aynı şeyleri farklı söy-lemlerle ifadelendirmektir. Bunun neticesi bizi ulus-devlete veya be-şeri sistemlerden demokrasiye gö-türür. Bununla ilgili Kur'an-ı Kerim'den çokça ayet zikredilebilir. Ama böyle birşeye burada giril-meyecektir.

Sünnet aslında biraz ürkütücü-dür. Yani bizi modern dünya nezdinde güç durumda bırakır. Bizi dünya sistemine uyamaz hale geti-rir, sisteme yabancılaştırır, ehli-leşmemizi zorlaştırır, bizi

siyasi bid'at ve hurafelerden korur. Bu da sistemle aramızda hiç bir za-man uzlaşması mümkün olmayan bir hatt-ı hareket koyar. Kâfirce tavır takınmamızı önler. Kılık kıya-fetten yemek içmeye, finans kuru-mundan hisse senetlerine, vade far-kından kâfire muhabbet beslemeye kadar tüm hayatı düzenler. Uyma-mız gereken yolu tevili mümkün olmayacak şekilde açık ve net ola-rak orta yere serer. Biz ya uyarız veya uyamayız. Yumuşatmamız kâfirlerin yaşantımızı hoş karşıla-yabilecek bir noktaya gelmemizi sünnet önler.

Sosyal alanda bizi iki tehlike bekliyor; biri dünyada olup biten-leri kavrayıp ona kapılma, ona uy-ma tehlikesi, diğeri dünya siste-mini anlamama ona uzak durma adına daima yenilikler icad eden tecrübesizlik tehlikesi. Genç kad-rolar, genç sistemler, genç idareci-ler, genç düşünceler -genç = tecrü- besiz ve tecrübeden yararlanmayı abes sayan- her zaman kâfirlerin işini kolaylaştırır. Onları rahat yu-tan bir lokma gibi görürler. Tür-kiye'deki İslâmi çalışmalar da hep talebe hareketleri olarak kabul edilmiş, hareketi yürütenler de bu-nu böyle kabul ederek ona göre tavırlar takınmışlar. Neticede bu ülke topraklarında hareket gelene-ği bir türlü oluşmamıştır. Herkes ilk defa bu işi yapıyor havasına girmiş, öncekilerin iyi işlerini de görmezlikten gelerek tarihte ve günümüzde tek sahih hareketin kendilerinin yürüttüğü açmazına girmişlerdir. Bu delikanlılık tavrı taşıdığı zaaf- lar dolayısıyla istikbarın işini hafifletmiştir. Sosyal açmazın temeli tarihi birikimin in-karı ve sünneti seniyyenin hafife alınmasıyla irtibatlıdır. Kur'an'ı anlamada tüm bilgi birikimini yok sayarak bugünden asr-ı saadetten daha iyi ortam olduğunu savun-mak, bilgi çağının avantajlarını Kur'an'ı anlamada yeterli ölçü gör-mek gibi basitlikler bizi talebe mantığına mahkum kılar. Gerek sosyal faaliyette, gerek Kur'an'ı anlamada biz kurallara uymalıyız ve uyulması gereken kurallar mut-laka olmalıdır.

Bir gecede kimseye müracaat etmeden sabah olgun insan olarak kalkmak ananevi bilgi edinmemize aykırıdır. Bu olsa olsa Hinduizm'in bulaştığı sufi geleneği olabilir. Kur'an'ı geçmiş bilgi birikimin-den azade bir şekilde kendi başına yeterli derecede anladığına inan-mak bir gecede olgunlaştığına ina-nan anlayışla paralellik arzeder. İsterse bu sufi anlayışını İslâm dı-şı saymış olsun. Sadece isimlen-dirme farkı vardır aralarında. Her-kesin herşeyi eksiksiz bilebilirliğine inanmak insan olma sınırını zorlamaktır. Biz insanız ve tabii Müslümanız. İnsan olarak zaaf-larımız, bilgi birikimimizde eksik-likler vardır. Eğer Allah'ın yar-dımı olmadan, öncekilerin bilgi bi-rikimi olmadan Kur'an'ı eksiksiz anlayabileceğimize inanıyorsak bu insan olma sınırını aşmak veya su-fi geleneğine uymaktır. İnsanı tuğ-yana sevkeden onun istiğnasıdır. Beşer sınırını aşarak tağutlaşma, kul olma, eksik olma, zaaf taşıma-yı küçümsemek daha doğrusu ka-bul etmemektir. '

Zihnimizin böyle işlemesinde demokrasinin, humanizmanın kat-kısı ve etkisi vardır. Çünkü demok-rasi bize; "siz herşeyi ihtiyaç duy-madan kendi kendinize hal-ledebilirsiniz" dedirtiyor. Varoluş-çuluğun, humanizmanın

temeli de insanı rab yerine koymakta. Kanun koyma nasıl tağutilik ise konulan kanunları hesaba katmama acaba ne olur? Allah'ın iradesine müdahalesine insanı zorlayan şımarık demokrat anlayış iki uç ile önümüze sürülüyor: Hoşgörü ve sadece ben biliyorum.

Allah tarafından bize bildirilen Kitap ve sünnete sarılırsak hem rahatlarız hem emniyetli hareket etmiş oluruz. Gerek mücadeleyi göze alamayan yorgunlar, gerek yenilgi tadamamış "ben bilirim" diyen imtiyazlılar insanı gereğinden fazla merkeze alırlar. İnsanın eşrefi mahlukat olması ile bu anlayış çok farklıdır. Kulluk sınırını zorlamak Allah'a isyan etmektir. Allah'a isyan fiili olduğu gibi fikri de olabilir ve en tehlikelisi de budur. Hem fikri hem tecrübi hem yapabilirlik açısından ayakta kalabilmek, var olmak ile Allah'a, Allah'ın emirlerine, Peygamber'in çizgisini takip etmeye karşı lakayt farklı farklı şeylerdir. Aslında Peygambersiz Kur'an'ı anlamak vahdet-i vücudcuların insanı Allah'ta görmek düşüncesiyle çok derinden bir akrabalığı vardır. İnsanın aklına sınır koymamak Allah'la boy ölçüşmektir. Halbuki bize kulluk yeter. Allah kul olmamızı ve Peygamber'e ümmet olmamızı emrediyor. Kulluğu hafif gören vahdet-i vücudcular "fenafillah" mertebesine ulaşmayı umarlar. Akla gereğinden fazla değer verenler nasları sığ bulma hastalığına kapılırlar.

"Biz Allah'ın kulu ve Muhammed'in ümmetiyiz. Bu bize hem yeter hem de buna mahkumuz."

(Değişim Dergisi, sayı 24, Mayıs 1995)